

Osztályozás

Tárgy

64h. 91

Szerző:

Cím:

Parkokkal, kertekkel, erdőtelepítéssel szellőztetik Budapest tüdejét

Hol nyitnak ablakokat a fővárosnak — Kert nélkül nem terveznek új lakótelepet

Személy

Helyszám

1959

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Esti Hírlap

1959. V. 20.

Az elmúlt napokban levegő-
raziával jártuk a pesti utcá-
kat, tereket: pesti levegőt gyű-
föttünk egy kis kutatócsoport-
tal, egy térkép elkészítéséhez,
a város tüdejének röntgenfel-
vételéhez. A felvétel füstös-
kormos foltokat, szennyezett
felhőket mutat Budapest tüde-
jéről. Mit tesznek a tudó meg-
tisztítására?

Az erdő légáramlást is jelent

Gulácsi Béla kertmérnökkel,
a BUVÁTI Zöldterületi Műte-
rem tudományos munkatársá-
val beszélgettem:

— A megoldás: zöld területek
telepítése. Zöld területtel a
legkormosabb, legfűstösebb vá-
rosrészeket is ki lehet tisztíta-
ni. Nem a fák közvetlen leve-
gősűrűsével (ez is fontos, de
ez másodlagos), hanem lég-
áramlást keltő erejével. Például,
ha egy dombon erdő van,
a lapályon lakótelep, akkor a
dombról lesikló légáramlás ke-
letkezik, mert az erdő hűvö-
sebb, párateltebb levegője le-
száll. A hűvös levegő pedig a
lakótelepen megrekedt és fel-
melegedett levegőt felhajtja.
Vagyis kifújja a füstöt, a piz-
kot a városrészből. Ezért fon-
tos a zöld területek tervezésé-
nél a domborzati adottságok
felhasználása. Ezért ragaszkod-
unk mi például göröcsösen a
csepeli Királyerdő homokbuc-
káihoz. Ha a buckákon erdősít-
tünk, jó légáramlást tudunk
biztosítani, ha pedig kitermel-
nénk a homokot — sokan azt
szeretnék —, akkor Csepel déli
részének állandó átszellőzteté-
sét többé nem tudjuk befolyá-
solni. Az egyik legnagyobb
buckának az erdősítését meg is
kezdtük lomberdővel és fenyő-
vel. Az épülő Csillagtelep körül
is széles erdősávot telepítünk.

A fák — mosnak

De az erdősítés nemcsak ab-
lakot nyit, tisztító huzatot esi-
nél, hanem öntöz is. Valóság-
gal megmossa a város levegő-
jét. A tavalyi nyári mérések-
nél kiderült, hogy a Duna mel-
lett, a nyílt vízfelület nem hű-
sített annyira, nem telítette a
levegőt annyi párával, mint
például az Üllői út külső ré-
szén az Orczy-kert összefüggő
zöld területe. A növény ugyan-
is aktívan párologtatja a vizet.

Elkészült a város zöldterületi
váza, szellőző ablakainak ter-
ve. A váz Budapest természeti
adottságaira épül. Budán a he-
gyekről lehúzó zöld területek
négy ékkel törnek előre, csak-
nem a Dunáig. Az egyik ék:
Zugliget és Hűvösvölgy, Vér-

mező, Horváth-kert, Tabán és a
Gellérthegy oldala. Ezt a vázát
még két kitöltésre váró rés
szakítja meg: a Mikó utcai
tömb és a Vérmező és Város-
major közti tömb. Ez az ék a
Belvárost szellőzteti. Egy másik
ék Obuda felől tör a Margit-
hidig.

Budapest szélkapuja

Különös gonddal vigyáznak a
solymári völgy torkolatára —
Aquincum fölött van —, mert

ez a főváros szélkapuja. Ide
lehetőség szerint ipari üzemet
nem engednek telepíteni. A
tervezett óbudai hőerőmű pedi-
g a meg most levegőt
szennyező gyárkéményeket
szüntetné meg, s korszerű tü-
zelőberendezésével nemcsak a
Margitszigetre küldene sokkal
kevesebb szennyezett levegőt,
mint most, hanem Újpest leve-
gőjét is megtisztítaná.

A pesti oldalon négy kulisz-
sza — egymás mögött húzódo
vonál — alkotja a zöld vázát,
amelyet egy nagy széles zöld
öv köt össze: a Városliget, a
Kerepesi-temető, s a Népliget.
Ezek a kulisszák kelet felé
nyitnak ablakot, hogy a Pesten
uralkodó északnyugati szél a
szennyeződést kisodorja.

A levegőztetés szakemberei
kihasználják a patak völgyek
és az azt kísérő buckák adottsá-
gait is. Szépen fejlődik már
a nemrég telepített Rákospalota
és Rákosszentmihály között
az úgynevezett Irinyi-pusztán
az erdőség. Az Augusztus 20
Tsz szép gyümölcsöst telepített
ide.

Kőbányán nagy területen el-
hagyott téglagyári üregek van-
nak, amelyek feltöltésük után
másra nem használhatók, csak
erdősítésre. Ezekkel az erdősíté-
sekkel majd Kőbánya nagyon
szennyezett levegőjét tisztítják
meg. A Sibirik utca, Ujhegyi út
és Harmat úti gödrök helyén
erdő lesz. Szép erdő települ
Lőrincről délre az egykori szemé-
tdomb körül. Most Cinkotán
ültetnek erdőt. Az elmúlt év-
tizedekkel szemben: Budapest
körüli az erdők nőnek, gyara-
podnak!

— A zöld váz csak váz, alap.
Hogyan építik majd fel Buda-
pest zöld vázát?

— Sporttelepekkel, közpar-

kokkal, és ami a szocialista
építés jellemzője és számunkra
legdöntőbb: a lakótelepeket
övező kertekkel. Mi már egyet-
lenegy új korszerű lakótelepet
sem tervezünk kert nélkül...

Kőbányai György